

เทศน์อบรมพระและฆราวาส ณ กองพันทหารราบที่ ๗ จ.ระยอง
เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑(บาย)

นิพพานเที่ยง

วันนี้เป็นวันมหามงคลแก่พี่น้องชาวไทยทั้งหลายของเรา มีจังหวัดระยองเป็นต้น
ที่ได้ร่วมมือร่วมใจกันบริจาคเพื่อช่วยชาติไทยของเรา ซึ่งเวลานี้ค่อนข้างจะตกอยู่ใน
หล่มลึก ให้พี่น้องขึ้นมาด้วยกำลังแห่งความรักชาติ กำลังแห่งความสามัคคี และกำลังการ
บริจาคทุกด้านทุกทาง จึงเป็นมหามงคลแก่พี่น้องชาวไทยเราเป็นอย่างมาก แม้หลวงตา
บัวเองตั้งที่ท่านทั้งหลายทราบแล้วว่า อายุสังขารเวลานี้ก็ ๘๕ ปีสี่ห้าเดือนนี้แล้ว ตาม
ธรรมดาที่เคยงดการแสดงธรรมมาได้ ๕ ปีแล้ว แต่ปีนี้เห็นความจำเป็นแห่งชาติไทย
ของเรา เสาะแสวงหาท่านผู้นำที่จะช่วยชาติของเรา ก็เสาะแสวงหาอย่างเต็มใจเต็มหัว
อกเรื่อยมา หาทางออกลำบากมาก

สุดท้ายจึงได้เอาตัวของเราเองมาเป็นตัวประกันผู้นำของพี่น้องทั้งหลาย ด้วย
ความแน่ใจตนเองว่า เป็นผู้บริสุทธิ์ยุติธรรมอย่างยิ่งแก่พี่น้องชาวไทยทั้งหลาย เพราะ
เราเชื่อตัวเองแล้วว่าบริสุทธิ์ ในธรรมทั้งหลายเราก็ไม่สงสัย เราพอทุกอย่างแล้วกับการ
บำเพ็ญเพื่อคุณงามความดีอะไรต่อไปอีกนั้นไม่มี ถ้าเป็นน้ำก็เต็มแก้วแล้ว จะเทเพิ่มไป
อย่างไรอีกก็ไม่มี ธรรมเต็มหัวใจก็เช่นเดียวกัน พระพุทธเจ้าพระองค์ทรงธรรมเต็มพระ
ทัย พระอรหันต์ท่านทรงธรรมเต็มใจ มาเป็นสรณะของพวกเราทั้งหลายว่า พุทธิ ธมฺม
สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ นี้เรียกว่าธรรมเต็มพระทัยและเต็มใจด้วยกัน เราทั้งหลายจึงได้
กราบไหว้บูชาเรื่อยมา

สำหรับหลวงตาเองแม้จะตัวเท่าหนูก็ตาม ได้อุตส่าห์พยายามบำเพ็ญมา
ตะเกียกตะกายมาตั้งแต่ต้น ถ้าเป็นการหาทรัพย์สมบัติก็เริ่มมาตั้งแต่สองสามสตางค์ขึ้นไป
ไปสองสามบาท สองสามพัน สองสามหมื่น สองสามแสน สองสามล้านขึ้นไป จนกระทั่ง
เป็นที่พอใจ เวลานี้ไม่กำหนดว่ามีกี่ล้านพันกี่ล้านบาท แต่แน่ใจว่าธรรมได้เต็มหัวใจ
เรียบร้อยแล้ว จึงได้มาเป็นผู้นำของพี่น้องทั้งหลายด้วยความเชื่อตนเองว่า ไม่มีความมัว
หมองประการใด ตั้งแต่การบำเพ็ญธรรมมาโดยลำดับโดยลำพังตนเอง จนกระทั่งถึง
ความภาคภูมิใจ ทุกสิ่งทุกอย่างพอแล้ว ไม่มีอะไรที่จะเพิ่มเติมอีกแล้ว สามแดน
โลกธาตุนี้ได้พอทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ต้องการสิ่งใดแล้ว สิ่งปรากฏอย่างเด่นชัดอยู่เวลานี้
ก็คือความเมตตาสงสารโลก

เราบำเพ็ญประโยชน์แก่โลกด้วยความสงสารเรื่อยมา ตั้งแต่วันธรรมกับใจเป็น
อันเดียวกันแล้วจนกระทั่งถึงบัดนี้ ถ้าคิดเป็นปีวันนี้ต้องขอภัยเปิดปุมหลังให้พี่น้อง
ชาวระยองของเราฟังบ้าง ถ้าคิดเป็นปี ธรรมนี้ได้เต็มหัวใจมาแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๕

พฤษภาคม ๒๕๙๓ สถานที่ที่ธรรมเต็มหัวใจ ก็เลสบรรลัยลงจากใจเป็นขณะเดียวกัน นั้นบนวัดดอยธรรมเจดีย์ จังหวัดสกลนคร นี่ละการบำเพ็ญธรรมมาตั้งแต่ ตะเกียกตะกาย ถ้าเป็นหาทรัพย์ก็เริ่มตั้งแต่สองสามสตางค์ขึ้นมาเป็นร้อยเป็นพันเป็น หมื่นเป็นล้าน แล้วจุดสุดท้ายก็มาถึงขั้นพอ พอในหัวใจแล้ว จึงได้บำเพ็ญประโยชน์ เรื่อยมาโดยไม่มีการลดละ ด้วยความเมตตาเป็นกำลังสำคัญ ที่จะช่วยโลกสงสารเรื่อย มาจนกระทั่งบัดนี้

ร่างกายก็ทรุดโทรมลงเป็นลำดับลำดับ การแสดงธรรมไต่ตวนมาแล้วเป็นเวลา ๕ ปี ใครจะนิมนต์ไปในสถานที่ใดงานใดไม่เคยรับได้เลย แม้ที่สุดการแนะนำสั่งสอน พระสงฆ์ในวัดของตน ซึ่งให้การอบรมเป็นประจำก็ต้องงดเว้นไปตาม ๆ กัน ก็มา ปรากฏขึ้นที่ปี ๒๕๔๑ นี้แลเกี่ยวกับชาติบ้านเมืองของเรา มีความอึดอัดขัดสน จน กระทั่งเกิดความกระเทือนใจ เสาะแสวงหาทางออกที่ใดก็ไม่เป็นที่แน่ใจ สุดท้ายก็มา เอาตัวของเราเป็นตัวประกันด้วยความสุจริตยุติธรรมต่อพี่น้องทั้งหลาย

จึงได้อุตสาหะพยายามประกาศตนตั้งแต่บัดนั้นมาจนกระทั่งบัดนี้ ว่าขอเป็นผู้นำ ในการบริจาคทรัพย์สมบัติทั้งปวงเพื่อช่วยชาติไทยของเรา ให้กระเดื่องขึ้นสู่ความแน่นอน หนาแน่นคงเป็นลำดับ ก็ได้รับความร่วมมือจากบรรดาพี่น้องชาวไทยและชาวพุทธเรามา เป็นลำดับ และกว้างขวางออกไป เวลานี้เรียกว่ายังไม่มีประมาณเลย เพราะกว้างขวาง ออกไปทุกวัน ๆ เราที่จะอุตสาหะพยายามแบกร่างอันเก่าแก่นี้ไปรับไทยทานให้พี่น้องทั้งหลาย ก็รู้สึกจะไม่พอกับการเคลื่อนไหวไปสู่สถานที่นั้นที่นี้ นี้ก็เพราะน้ำใจของพี่น้อง ชาวไทยทั้งหลายแสดงขึ้นอย่างเด่นชัด ด้วยความรักชาติ ด้วยความสามัคคี ด้วยการ บริจาคเพื่อชาติไทยของเรา หลวงตาจึงขอขอบคุณและอนุโมทนากับพี่น้องชาวไทยทั้งหลาย มีพี่น้องชาวจังหวัดระยองวันนี้เป็นต้น เป็นอย่างมาก

ต่อไปนี่ก็จะได้นำธรรมะของพระพุทธเจ้ามาแสดงให้พี่น้องทั้งหลายทราบ เกี่ยวกับการช่วยชาติบ้านเมืองอันเป็นด้านวัตถุอันดับหนึ่ง และอันดับที่สองก็คือศีลธรรมที่เป็นหลักอันสำคัญแก่จิตใจของเรา ควรจะได้รับธรรมนี้เข้าสู่ใจ เป็นเครื่องสนับสนุน เป็นแกนอันสำคัญในตัวของเราเอง ตลอดความประพฤติหน้าที่การงานสังคมต่าง ๆ ให้มีธรรมเป็นหลักใจด้วยกันแล้ว ก็จะสมชื่อสมนามว่าเราเป็นชาวพุทธ ปฏิบัติตนไป ด้วยความราบรื่นดีงาม วันนี้จึงขอชี้แจงธรรมะให้พี่น้องทั้งหลายได้ทราบ

คำว่าธรรมะ ๆ นั้นใคร ๆ ก็ตายใจอบอุ่นใจแล้วว่าธรรม ไม่จำเป็นต้องแปล ออกก็ได้ แต่เพื่อแยกให้พี่น้องทั้งหลายได้ทราบว่าธรรมแท้เป็นอย่างไร จึงขอชี้แจงให้ทราบพอเป็นแนวทาง ธรรมแท้นั้นในภาคปฏิบัติที่ปฏิบัติตามธรรมเจดธรรมเข้าไปโดยลำดับ เป็นผลประจักษ์ใจแก่ผู้ปฏิบัติไปโดยลำดับลำดับ ตั้งแต่สมาธิธรรม ปัญญาธรรม

วิมุตติธรรม จนถึงขั้นหลุดพ้นไปโดยสิ้นเชิง จิตที่หลุดพ้นไปโดยสิ้นเชิงนั้นแล กลายเป็นธรรมชาติ เป็นมหาวิมุตติมหานิพพาน เรียกว่า ธรรมชาติ ครอบโลกธาตุเวลานี้ ออกจากใจที่รวมตัวของผู้บำเพ็ญทั้งหลายสิ้นกิเลสแล้ว

ใจที่บริสุทธิ์นั้นเมื่อละชั้นธลงไปแล้ว ไม่เรียกว่าใจที่บริสุทธิ์ เรียกได้อนิพพาน หรือธรรมชาติ ธรรมชาติหรือนิพพานนี้แลเรียกว่าธรรมแท้ ธรรมแท้ที่ครอบโลกธาตุอยู่เวลานี้ ที่เราทั้งหลายเอ่ยถึงธรรมเท่านั้นก็เป็นที่ยังใจ ๆ ด้วยกัน เพราะเป็นธรรมชาติที่เป็นเครื่องยืนยันโลก คำจุนโลกนี้มานานแสนนาน ด้วยธรรมชาติที่สัตว์ทั้งหลายกล่าวถึงอยู่เวลานี้ นี้เรียกว่าธรรมแท้ เรากล่าวถึงธรรมแท้แล้ว เราก็แยกธรรมแท่นั้นมาเป็นข้อปฏิบัติ มาเป็นเครื่องยึดถือของเรา เช่น เราชะลิกถึงพุทโธ หรือ อัมโม หรือสังโฆ บทใดก็ตาม นั้นแลคือธรรมที่ออกจากธรรมแท้ เป็นเครื่องยึดแห่งจิตใจของเรา

ใจของเราเมื่อมีพุทโธ มีธรรม มีสงฆ์ ประจำใจอยู่แล้ว จะเป็นใจที่มีหลักเกณฑ์ เป็นใจที่มีที่พึ่ง เป็นใจที่มีแก่นสาร เพราะฉะนั้นธรรมกับใจจึงควรให้มีอยู่ตลอดเวลา สำหรับจิตใจของเรา อย่าให้มีแต่ด้านวัตถุคือสิ่งของเงินทองบริษัทบริวาร เครื่องใช้ไม้สอย ซึ่งเป็นด้านวัตถุ แม้ที่สวดสวดบรรดาศักดิ์ทั้งหลายก็ตาม นี่เป็นเครื่องพึ่งพิงอิงอาศัยเวลาที่เรายังมีชีวิตอยู่เพียงเท่านั้น ได้อาศัยเป็นกาลเป็นเวลา หากหาชีวิตไม่ได้แล้วสิ่งนี้ก็หมดความหมายลงไปทันที

แต่ใจผู้ที่สมบรูณ์สมบันกับการก้าวเดินเพื่อความเกิดตายนี้ ต้องอาศัยธรรมเป็นเครื่องยึดเครื่องเกาะ ถ้าไม่มีธรรมเป็นเครื่องยึดเครื่องเกาะแล้ว กิเลสคือความชั่วช้าลามกทั้งหลาย ก็จะเข้าบีบบี้ไฟจิตใจให้ได้รับความทุกข์ความทรมาน แม้มีชีวิตอยู่คนทำความชั่วกับคนทำความดีนี้ต่างกัน คนทำความชั่วจะได้รับความเดือดร้อนภายในจิตใจของตนประจักษ์อยู่ตลอดเวลา แต่คนทำความดีจะได้รับความชุ่มเย็นเป็นสุข เป็นที่ระลึกฝากเป็นฝากตายกับความดีของตนได้ มีความชุ่มเย็นประจำตน นี้ละเรื่องใจต้องมีที่ยึดที่เกาะอย่างนี้ จะอยู่ลอย ๆ เกาะสิ่งนั้นเกาะสิ่งนี้ซึ่งหาสาระไม่ได้ ใจไม่เป็นตัวของตัว ใจเป็นบ้อยเที่ยวเกาะสิ่งนั้นเกาะสิ่งนี้ เห็นว่าสิ่งนั้นดีสิ่งนี้ดี เลยหาจุดหมายปลายทางไม่ได้ เวลาตายลงไปแล้วก็เรียกว่าไม่มีหลักยึด ก็มีแต่ความทุกข์ความลำบากที่สร้างขึ้น มาด้วยความไม่ดีทั้งหลายนั้นมากมายเป็นภัยแก่ตนเอง จึงจำเป็นที่พี่น้องทั้งหลายซึ่งเป็นชาวพุทธเราจะยึดถือธรรมเข้าเป็นหลักใจ

เพราะเวลานี้รู้สึกที่ชาวพุทธเรา มีความเห็นห่างจิตจางต่อธรรมเป็นอย่างมาก การประพฤติปฏิบัติตนเพื่อธรรมเป็นหลักใจนั้นไม่ค่อยมี มักมีแต่คำพูดว่าถือพุทโธ ๆ ถือศาสนาอะไร ก็บอกว่าถือศาสนาพุทธ แต่คำว่าศาสนาพุทธนั้นเป็นคำเพียงผิวเผินเท่า

นั่น ส่วนจิตใจไม่ค่อยได้สนใจกับพุทธกับธรรมกับสงฆ์อะไรเลย จึงไม่มีที่เกาะที่ยึดสมนามว่าตนเป็นชาวพุทธ ด้วยเหตุนี้จึงขอเชิญชวนพี่น้องทั้งหลายให้ย้อนจิตใจเข้ามาหาธรรม

คำว่าธรรมนั้นคือสติธรรม ให้ระลึก รู้ตัว อยู่เสมอ พุทโธ มีสติ เป็นเครื่องยับยั้งจิตใจไว้ เรียกว่าใจมีหลัก ธัมโม ด้วยความมีสติระลึก รู้ อยู่เสมอ เรียกว่าใจมีหลัก สังโฆ ระลึกถึงด้วยความมีสติอยู่เสมอ นี้เรียกว่ามีหลักใจ จากนั้นแล้วก็ระมัดระวังการทำความชั่วช้าลามกนั้นเป็นความเสียหายแก่ตนเอง และเป็นภัยต่อจิตใจที่จะก้าวเดินในภพต่อไป จะเป็นภัยในภพนั้น ๆ กลายเป็นภพที่ดำช้าเลวทรามไปเสียอย่างเดียว ไม่มีความดีติดจิตติดใจ ใจก็หาสुकติไม่ได้ จึงต้องมีธรรมเป็นเครื่องกำกับใจอยู่เสมอ

เวลาจะหลับจะนอนก็อย่าได้ปล่อยวางการไหว้พระสวดมนต์ย่อ ๆ ตามกำลังของเราก็นั่งดี และพยายามสงบใจของเราซึ่งสร้างแต่อารมณ์ยุ่งเหยิงวุ่นวายอยู่ประจำ ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับ ให้เข้าสู่ความสงบกับคำบริกรรม คือ พุทโธ ธัมโม สังโฆ มีสติรับรู้ ระงับอารมณ์ที่จิตใจชอบคิดในแง่ต่าง ๆ นั้นเข้าสู่อารมณ์เดียวคือ พุทโธ ๆ เป็นต้น ด้วยความมีสติ เป็นเวลาอย่างน้อยไม่ให้ต่ำกว่า ๑๐ นาที เรียกว่านั่งภาวนา รำพึงใคร่ครวญอ่านดูตัวของเราด้วยธรรม แล้วใจของเราจะเริ่มมีความสงบเย็นเข้ามา และมีสติรู้เนื้อรู้ตัว ใจก็จะเริ่มมีสภาวะขึ้นมาจากภายในตัว เป็นตัวของตัวโดยลำดับขึ้นไป นี้เรียกว่าการอบรมใจ สร้างหลักให้แก่ใจของเรา

หลักใจ หลักทรัพย์ ทรัพย์คือทรัพย์ภายนอกนั้นอาศัยช่วงกาลเวลา ทรัพย์ภายในคือศีลธรรมนี้อาศัยตลอดไปเลย จึงต้องอาศัยธรรมภายในเป็นหลักเป็นเกณฑ์เพื่อก้าวเดิน แม้ที่สุดในปัจจุบันธรรมปัจจุบันชาตินี้เราก็ไม่ให้ห่างเหินจากความประพฤติดี จิตใจไม่ห่างเหินจากธรรม เวลาจะหลับจะนอนขอให้ได้ทุกวัน ระลึกถึงพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ในห้องพระเรียบร้อยแล้ว สงบอารมณ์ให้เป็นความสงบเย็นใจด้วยธรรมบทใดก็ได้ประมาณ ๑๐ นาที เพียง ๑๐ นาทีจาก ๒๔ ชั่วโมงนั้นไม่เป็นการหนักหนาเกินไป เพราะเราสละเวล่ำเวลาให้ส่วนมากมักจะเป็นเรื่องของกิเลสเอาไปกินเสียแทบทั้งหมด ธรรมะที่จะแบ่งเป็นสาระสำคัญแก่จิตใจของเราไม่ใช่น้อยมี จึงขอให้แบ่งเวลา ๒๔ ชั่วโมงนั้นออกมาเพียง ๑๐ นาทีในเวลานั่งภาวนาให้ใจสงบ

ใจเมื่อได้รับการอบรมด้วยความมีสติบังคับอยู่กับคำบริกรรมนั้นแล้ว จะเริ่มสงบตัวเข้ามา ใจสงบตัวเข้ามาก็คือใจระงับอารมณ์ก่อนจนจิตใจเข้ามานั่นแล แล้วใจจะเริ่มรู้ตัวเด่นขึ้นในขณะที่ใจสงบ เวลาที่ใจไม่สงบนั้นหาความรู้ตัวไม่ได้ ไปรู้กับสิ่งนั้นสิ่งนี้ เรื่องนั้นเรื่องนี้ตลอดเวลา ไม่รู้เรื่องของตน จึงต้องอาศัยสติเป็นเครื่องยับยั้งเข้ามาสู่

ภายใน เอาคำบริกรรมว่าพุทโธ ๆ นี่เป็นที่ยึดที่เกาะของใจ ใจจะปรากฏตัวขึ้นมาเป็น ความสงบเย็น

เมื่อใจปรากฏขึ้นมาเป็นความสงบเย็น บางรายอาจจะเกิดความแปลกประหลาด อัจฉริยะขึ้นมาในเวลานั้นโดยไม่คาดไม่คิดก็ได้ เพราะคำว่าธรรมนี้ย่อมจะส่งผลให้ผู้ ปฏิบัติธรรมในทิวธรรม ขณะที่ทำขณะที่มีชีวิตอยู่นั้นแล เช่นใจของเราฟุ้งซ่านรำคาญ ระงับกันด้วยความสงบโดยธรรมคือคำบริกรรม มีสติเป็นเครื่องกำกับ ใจของเราย่อมมี ความสงบได้ นี่ละหลักสำคัญ การสร้างหลักฐานมั่นคงให้ใจ ให้ใจเป็นตัวของตัวเอง ให้ สร้างวิธีนี้

พระพุทธเจ้าทรงสร้างพระทัยคือใจของพระองค์ จนมีความแน่วหนามั่นคงด้วยความ ดีทั้งหลาย ถึงขนาดได้ตรัสรู้เป็นศาสดาองค์เอกมาสอนโลกทั้งสามได้ ก็เพราะ การอบรมบำรุงรักษาจิตใจนั้นแล พระอรหันต์ที่ท่านเป็นสรณะของพวกเรา ท่านก็ พยายามอบรมใจของท่านอย่างนั้น จนใจมีความแน่วหนามั่นคงถึงกับเป็นตัวของตัวเอง ได้ เต็มสัดเต็มส่วนแล้วก็เป็สรณะของโลกได้ นี่คือคุณค่าแห่งการอบรมจิตใจให้เป็นหลัก เป็นเกณฑ์ต่อตน เป็นไปได้โดยลำดับอย่างนี้

เราจะไม่ได้อย่างท่านก็ตาม แต่เราเป็นลูกศิษย์ที่มีครู ขอให้ดำเนินตามครูสอนนี้ จะได้มากได้น้อยขอให้ได้ในวันหนึ่งเป็นประจำ เรียกว่าสร้างสรณะคือที่พึ่งให้แก่ใจของ เรา เพียงเวลา ๑๐ นาทีวันหนึ่ง ๆ ขออย่าให้ขาด นี่คือธรรมเข้าสู่ใจ ธรรมเข้าสู่ใจนี้ผิด กับสิ่งทั้งหลายอยู่มากทีเดียว เพราะมีคุณค่ามาก เป็นความแปลกประหลาด เมื่อผล ปรากฏเด่นขึ้นจากการอบรมจิตใจให้มีความสงบ ก็ยิ่งปรากฏเป็นความแปลกประหลาด อัจฉริยะขึ้นมาในขณะที่บำเพ็ญจิตตภาวนานั้นแล นี่ละรากฐานแห่งจิตใจของเราสร้าง ขึ้นด้วยวิธีการอย่างนี้

จึงขอให้พี่น้องทั้งหลายสนใจทางด้านธรรมะนี้ให้มาก เช่นเดียวกับการสนใจกับ สิ่งภายนอก ซึ่งส่วนมากมักจะเหลว ๆ ไหล ๆ ผลได้มาจากการแสวงหาของเราตั้งแต่ ตื่นนอนจนกระทั่งหลับ มักจะได้แต่ความทุกข์ความลำบากความทรมานจิตใจ มีความ หมดหวัง ๆ มาเผาจิตใจของเราเสียเป็นส่วนมาก การเป็นเช่นนี้เป็นการขาดทุนภายใน ตัวของเราเอง เพราะฉะนั้นจึงแบ่งส่นปันส่วนงานของจิตที่คิดปรุง ๆ แต่ง ๆ นี้เข้าสู่งาน ของธรรม ในขณะที่ภาวนาควรให้ได้สัก ๑๐ นาที ท่านทั้งหลายจะได้เห็นความแปลก ประหลาด ความอัจฉริยะของจิตขึ้นเป็นลำดับ

การพูดทั้งนี้ไม่ได้พูดแบบงู ๆ ปลา ๆ ไม่ได้พูดแบบลูบคลำแล้วมาสอนพี่น้อง ทั้งหมด เราเป็นที่แน่ใจในการสั่งสอนโลกเรื่อยมา ตั้งแต่ที่กล่าวแล้วนั้น คือตั้งแต่บน วัดดอยธรรมเจดีย์ จังหวัดสกลนคร ๒๔๙๓ มา เราสั่งสอนโลกด้วยความแน่วใจมั่นใจ

ทุกอย่าง ไม่ว่าจะสอนเรื่องบาป บาปมีจริง ๆ ประจักษ์ใจ ได้รู้แล้วเห็นแล้วจึงนำมาสั่งสอนโลก บุญมีจริง ๆ ประจำใจ นรก สวรรค์ พรหมโลก นิพพานมีจริง ๆ ประจักษ์ในใจของตัวเอง ตลอดถึงเปรต ผี เทวบุตรเทวดา อินทร์ พรหม ที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนเรื่อยมานั้น ไม่มีข้อขัดข้อแย้ง กราบท่านอย่างราบด้วยความเห็นสิ่งเหล่านี้ประจักษ์ใจตามภูมิवासนาของตน

เพราะฉะนั้นการสั่งสอนโลกจึงไม่มีความสะทสะท้าน ไม่มีความหวั่นไหว เพราะเอาของจริงที่รู้ที่เห็นประจักษ์ใจนี้ออกมาสอนโลกอย่างแนใจ เพราะฉะนั้นการแนะนำสั่งสอนในธรรมทุกประเภท เราจึงไม่สั่งสอนโลกด้วยความสงสัยลุ่ม ๆ คลำ ๆ นี้ที่นักศาสนาสอนพี่น้องทั้งหลาย จะเรียกว่ามาในนามของพระพุทธเจ้าก็ไม่ผิด เพราะการบำเพ็ญตามธรรมของพระพุทธเจ้ามาโดยลำดับนั้น ก็ได้เห็นผลประจักษ์ใจมาเป็นลำดับ ตั้งแต่ชั้นจิตใจสงบเป็นสมาธิ ถึงขั้นปัญญา ปัญญามีความแก่กล้าสามารถพาตพินหันแหลกกิเลสที่เป็นตัวภัยฝังอยู่ภายในจิตใจของสัตว์โลกและของตนนั้น ให้ขาดสะบั้นลงเป็นลำดับลำดับตา จนกระทั่งไม่มีกิเลสตัวใดเหลืออยู่ภายในจิตใจ ครองความบริสุทธิ์มาเต็มหัวใจนั้น ก็เกิดขึ้นจากการวิ่งเต้นชวนชวยการตะเกียกตะกาย และได้มาอย่างประจักษ์ใจ เพราะฉะนั้นการสั่งสอนโลกจึงไม่สั่งสอนด้วยความสงสัยอะไรเลย

เช่น บาป บุญ นรก สวรรค์ เป็นหลักธรรมชาติที่มีมาตั้งเดิมอยู่แล้วตั้งกับตั้งกลับ บาปก็มีประจำสัตว์มาตั้งกับตั้งกลับ บุญก็มีประจำสัตว์ผู้ทำบุญมาเป็นประจำ สวรรค์มี ๖ ชั้น ตั้งแต่ชั้นจาตุมหา ขึ้นไป ดาวดึงส์ จนกระทั่งถึงปรนิมมิตวสวัตตี ๖ ชั้น นี้ก็มีอยู่ประจำสำหรับสัตว์โลกที่จะเข้าไปอยู่ตามชั้นตามภูมิแห่งนิสสัยवासนาของตน จนกระทั่งพรหมโลก นิพพาน เป็นของมีอยู่ตั้งเดิมมาแต่กาลไหน ๆ สด ๆ ร้อน ๆ ไม่สงสัย นรกกี่ประจักษ์ในหัวใจไม่สงสัย จึงนำธรรมเหล่านี้มาสอนพี่น้องทั้งหลายในพระนามของพระพุทธเจ้า โดยความไม่สงสัย

จึงขอให้พี่น้องทั้งหลายได้ตายใจกับศาสนธรรม คือแบบแปลนแผนผัง ที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้แล้วด้วยความถูกต้องดีงามนี้ไปประพฤติปฏิบัติ สิ่งใดที่พระองค์ว่าเป็นบาป อย่ากล้าหาญชาญชัย อย่าตื้อดิ่งฝ่าฝืนทำ ความทุกข์นั้นจะไหลเข้ามาสู่ตัวของเราผู้ทำมากน้อยเป็นลำดับไป พระพุทธเจ้าไม่ได้รับเคราะห์ เป็นแต่การแนะนำด้วยความเมตตาสงสารว่าอย่าทำบาป เราเป็นผู้จะรับเคราะห์รับกรรมจากการทำบาป เมื่อรู้อยู่แล้วอย่าทำกัน การทำบุญนี้ ไม่ว่าจะทำบุญให้ทาน รักษาศีล เจริญเมตตาภาวนา ประเภทใดก็ตาม เป็นธรรมชาติที่จะให้ผลอยู่อย่างสด ๆ ร้อน ๆ ตลอดไปเหมือนอย่างที่เป็นมาแล้ว

เราให้มีความอดทนสำหรับพยายามชวนชวาย สร้างบุญกุศลใส่จิตใจของเรา เพราะใจนี้ไม่เคยมีป่าช้า ไม่เคยตายมาแต่กาลไหน ๆ และจะไม่ตายตลอดไป คำว่าเกิดว่าตายนั่นอาศัยที่จิตซึ่งเป็นตัวการสำคัญนี้ เข้าไปอาศัยร่างนั้นร่างนี้ ก็ว่าร่างนั้นเกิดร่างนี้ตายออกจากภพนั้นภพนี้ เรียกว่าเกิดว่าตาย ๆ สำหรับจิตแล้วไม่มีคำว่าตาย ไปสู่ภพน้อยภพใหญ่สูงต่ำนั้น เป็นไปด้วยอำนาจแห่งกรรมดีกรรมชั่วที่มีหนักเบาภพน้อยต่างกัน สัตว์ทั้งหลายจึงต้องไปเกิดไปเสวยกรรมตามอำนาจแห่งวิบากกรรมดีชั่วของตน ไม่มีงดเว้นแม้แต่รายเดียว เป็นอย่างนี้ตลอดมา

พระพุทธเจ้าทรงสงสารสัตว์โลก จึงได้นำธรรมเหล่านี้มาชี้บอกแนวทาง อันใดที่เป็นความชั่วเป็นจริง ๆ อย่าพากันหาเหตุทำ สิ่งใดที่เป็นความดีดีจริง ๆ ให้พากันอบรมบำเพ็ญให้มากมุนขึ้นเป็นลำดับ คำว่านรก เผลอสัตว์โลกจริง ๆ ตลอดมาไม่มีประมาณ ไม่มีสัตว์ที่โหดมากยิ่งกว่าสัตว์ในนรกที่ฝังจมตลอดมาอย่างนี้ เพราะส่วนมากสัตว์ทั้งหลายชอบทำแต่บาปแต่กรรมด้วยความภาคภูมิใจของตนเอง โดยไม่รู้สึกรู้ว่านั่นคือบาปคือกรรม จะเป็นผลคือไฟเผาไหม้ตนเอง ถ้ารู้แล้วไม่ทำ...สัตว์โลก

แต่นี่สัตว์โลกไม่รู้ เพราะอำนาจแห่งกิเลสตัวมีดบอดนั้นปิดบังไว้เสีย ไม่ให้รู้ว่าบาป บุญ นรก เป็นยังไง แล้วก็สร้างความอยากความทะเยอทะยานในการทำชั่วให้มากมุนขึ้นที่ใจ เมื่อบึกบึนไปตามความอยากความทะเยอทะยาน อันเป็นทางเดินของกิเลสเพื่อจุดลากสัตว์ลงนรกแล้ว สัตว์โลกจึงไหลลงนรกไม่มีเวลาขยับยั้ง ไม่มีคืนวันยืนเดินนั่งนอน ตลอดเวลานรกไม่เคยว่างจากสัตว์ทั้งหลายที่ไปตก อัดแน่นกันอยู่ตลอดมา และยังมีตลอดไป นี่เป็นหลักธรรมชาติแห่งความจริงที่พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ทรงรู้ทรงเห็นประจักษ์พระทัยแล้วมาสอนเรื่องโทษของมัน ว่าเกิดขึ้นจากการทำชั่ว

นรกก็เป็นสด ๆ ร้อน ๆ บาปบุญคุณโทษที่มีอยู่ภายในใจของสัตว์ก็สด ๆ ร้อน ๆ เพราะฉะนั้นจึงให้พากันระมัดระวัง อย่าชินชากับคำว่าบาปว่านรกสวรรค์ ให้พยายามระมัดระวังรักษาเสมอ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นหลักธรรมชาติมาดั้งเดิม ไม่มีใครจะลบบาปได้ลบบุญได้ ลบนรกสวรรค์ได้ เพราะเป็นหลักธรรมชาติที่ใหญ่หลวงมากเกินกว่าใคร ๆ จะไปทำลายได้ ลบล้างได้ แม้พระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ที่มาตรัสรู้ ก็ไม่มีพระองค์ใดมาลบล้างบาป มาลบล้างนรก มาเสกสรรปั้นยอสิ่งไม่มีให้มีขึ้น เช่น สวรรค์ ๖ ชั้น พระพุทธเจ้าองค์นี้มาตรัสรู้มาส่งเสริมสวรรค์ให้เป็น ๗ ชั้นขึ้นมา องค์นั้นมาตรัสรู้เสริมสวรรค์เพิ่มสวรรค์ให้เป็น ๘ ชั้น ๙ ชั้นขึ้นมาอย่างนี้ไม่มี

มีอย่างไรทรงรู้ทรงเห็นอย่างไร ก็มาสั่งสอนสัตว์โลกอย่างนั้น แล้วก็มาเป็นแบบแปลนแผนผังเอาไว้ เพื่อให้เราทั้งหลายซึ่งกำลังก้าวเดินไป ทั้งจะก้าวเดินทางดีและชั่วนี้ ให้ระมัดระวังตัว สมกับที่เราเป็นลูกศิษย์ตถาคตเป็นลูกชาวพุทธ

วันนี้ได้พูดถึงเรื่องหลักใจ ใจนี้ละที่จะไปลงนรกก็ดี ไปขึ้นสวรรค์ชั้นต่าง ๆ จนกระทั่งถึงไปนิพพานก็ดี ไม่มีสิ่งใดไปในสามแดนโลกธาตุนี้ มีใจดวงเดียวเท่านั้นที่จะรับบาปรับบุญ สร้างบาปสร้างบุญ ไปนรก ไปสวรรค์ พรหมโลก นิพพาน มีใจดวงเดียวนั้นเท่านั้น เพราะใจนี้ไม่ตาย ไม่มีป่าช้า ใครจะมาลบล้างมาหลอกลวงว่าตายแล้วสูญเพียงไรก็ตาม คำว่าสูญนั้นเป็นโมฆะโดยประการทั้งปวงตลอดมา

คำว่าจิตไม่ตายจิตไม่สูญนี้มีมาตลอดเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นท่านผู้สิ้นกิเลสคือตามร่องรอยแห่งภพชาติของตัวมาด้วยการสร้างความดีโดยลำดับ จนกระทั่งถึงก้าวเข้าสู่ด้านจิตตภาวนา อันเป็นการตามร่องรอยแห่งความเกิดตายของตนไป กระชั้นชิดเข้าไปโดยลำดับ จนกระทั่งถึงจิต ตัวจิตโดยแท้ แล้วก็ไปสังหารทำลายเชื้อที่พาให้เกิดให้ตายไม่หยุดไม่ถอยนั้นออกจากใจ ใจจึงกลายเป็นใจที่บริสุทธิ์พุทธโธขึ้นมา กลายเป็นธรรมธาตุตั้งที่ได้อธิบายมาแล้วเบื้องต้นนี้

คำว่าสูญแห่งใจดวงนี้จึงไม่มี ถ้าหากว่าไม่ถึงจุดสุดท้ายคือพระนิพพาน เรียกว่าธรรมชาตุนั้นเมื่อไร สัตว์โลกจะต้องเกิดตาย ๆ อยู่อย่างนี้ตลอดไป มีสูงมีต่ำลุ่ม ๆ ดอน ๆ ตกนรกบ้าง ไปสวรรค์บ้าง เป็นมนุษย์บ้าง เป็นสัตว์เดรัจฉานบ้าง เป็นเปรต เป็นผีเป็นสัตว์ประเภทต่าง ๆ หาประมาณไม่ได้ เพราะอำนาจแห่งกรรมที่ตนทำนั้นแล จึงไม่มีคำว่าตายแล้วสูญสำหรับจิตดวงนี้

นี่ละจิตนี้เป็นผู้สมบูรณ์สมบันในการท่องเที่ยวแบกหามกองทุกข์ในวัฏสงสารนี้ จึงต้องอาศัยธรรมเข้าเป็นเครื่องอุดหนุนสร้างบุญสร้างกุศล สร้างคุณงามความดีเข้าสู่ใจใจจะมีที่ยึดที่เกาะ เวลาตายแล้วใจจะไปสู่สุคติโลกสวรรค์ พรหมโลก จนสามารถไปนิพพานได้ เพราะอำนาจแห่งบุญแห่งกุศลนี้แล นี่คือธรรมเป็นสมบัติของใจโดยแท้ ขอให้พี่น้องทั้งหลายจงพากันสั่งสมธรรม ระลึกถึงธรรมอยู่เสมอภายในใจ เรียกว่าสร้างหลักใจขึ้นที่ตัวเองด้วยธรรม เราจะมีหลักใจมีหลักธรรมเป็นเครื่องยึดเครื่องเกาะ ไม่อยู่แบบเร่ ๆ ร่อน ๆ

มาเกิดก็เกิดแบบเร่ ๆ ร่อน ๆ หาหลักหาเกณฑ์ไม่ได้ ไม่ทราบที่หมายแห่งการมาเกิดของตนว่ามาจากภพใดชาติใด และเวลาตายนี้จะไปสู่สถานที่ใดก็หาความแน่นอนไม่ได้ เพราะเราไม่มีหลักยึด เวลาตายไปแล้วจะไปเกิดสถานที่ใด ตกนรก หรือเป็นเปรตเป็นผีไปที่ไหน เราก็หาความแน่นอนไม่ได้ เรียกว่ามาก็มาด้วยความเร่ร่อน หาหลักหาเกณฑ์ไม่ได้ อยู่ก็อยู่ด้วยความเร่ร่อน เพราะไม่มีหลักใจ ตายก็ตายด้วยความเร่ร่อนเพราะไม่มีหลักใจ อย่างนี้ไม่สมควรกับชาวพุทธของเราเลย จึงขอให้พี่น้องทั้งหลายยึดธรรมเป็นหลักใจ

อย่าลืมคำว่าพุทธโธ ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย คำว่าพุทธโธคำเดียวเท่านั้น คือ พลังแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลายรวมอยู่กับคำว่าพุทธโธนี้ทั้งนั้น บรรจุเข้าที่ใจของเรา ใจของเราจะมีความสงบร่มเย็นเป็นสุขตลอดไป เมื่อพุทธโธเต็มหัวใจแล้ว ใจกับคำว่าพุทธโธเป็นอันเดียวกันแล้ว ธรรมกับใจเป็นอันเดียวกันแล้ว นั้นเรียกว่าถึงเมืองพอ พ้นแล้วจากความเกิดแก่เจ็บตาย จากความหยาบหามความทุกข์ความลำบาก ด้วยวิบากแห่งกรรมดีชั่วต่าง ๆ ตั้งแต่บัดนั้นไปแล้วเรียกว่านิพพานเที่ยง คือใจที่ไม่มีอะไรเข้ากระทบกระเทือนให้มีได้มีเสียนั้นแล เรียกว่าใจเที่ยง ใจที่บริสุทธิ์เป็นธรรมทั้งดวงแล้ว เรียกว่านิพพานเที่ยง มีอยู่กับพระพุทธศาสนาของเราที่สอนไว้อย่างสด ๆ ร้อน ๆ

ศาสนาพุทธของเราไม่ได้เป็นโมฆะ เป็นศาสนาชั้นเอกของท่านผู้สิ้นกิเลสแล้วมาเป็นเจ้าของศาสนา เราจึงเป็นที่ภูมิใจที่เราได้มารับนับถือปฏิบัติตามพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาของท่านผู้สิ้นกิเลส ขอให้ภาคภูมิใจในการบำเพ็ญธรรมความดีงามทั้งหลายแล้วเราจะมีฝั่งมีฝานั่งอยู่เมื่อมีพุทธโธภายในใจใจเราก็เย็น ถ้าปราศจากพุทธโธเมื่อไรกิเลสความโลภ ความโกรธ ราคะตัณหา จะจุดลากไปถลุงทันที เป็นฟืนเป็นไฟเผาไหม้ตัวเองขึ้นทันทีทันใด แต่เมื่อมีพุทธโธเป็นเครื่องยับยั้ง มีสติเป็นเครื่องกั้นทางขวางห้ามแล้ว เราจะระงับไฟทั้งหลายเหล่านั้นได้ประจักษ์ใจของเรา จึงต้องเอาธรรมะเข้าด้านทานสิ่งเหล่านี้ เพราะเหล่านี้เป็นกระแสของฟืนของไฟทั้งนั้น

คำว่ากิเลสก็คือฟืนคือไฟเผาไหม้หัวใจสัตว์นั้นแล ธรรมคือน้ำดับไฟ ให้ดับลงที่จุดนั้นแล ๆ เรียกว่าเรามีสติ เรามีธรรมเป็นเครื่องป้องกันตัว เมื่อเราอบรมจิตใจของเราเข้ามาก ๆ เราอยู่ที่ไหนจะประจักษ์ใจตนเองว่า แม้เราจะไม่ทราบที่เกิดที่มาของเราในภพก่อนก็ตาม ในปัจจุบันชาตินี้เราประจักษ์ใจว่า เราตายนี้จะต้องไปสู่สุคติแน่นอน เพราะธรรมเป็นเครื่องประกาศกังวานอยู่กับตัวของเราด้วยความภูมิใจ ยิ่งจิตมีความสงบร่มเย็นปรากฏเป็นหลักเป็นเกณฑ์ขึ้นภายในจิตใจแล้ว จะตายเมื่อไรไม่เดือดร้อนคนเรา เพราะมีหลักยึดไว้แล้ว

นี่ละธรรมคือความดีงามเป็นเครื่องประกันตนได้แล้ว ไปเมื่อไรเราก็ไปได้ เราไม่ขาดทุนสูญดอกเหมือนคนสร้างความชั่วช้าลามกไว้ในหัวใจตนเองจนเต็มดวงแล้ว อยู่ก็ร้อน ไปก็ร้อน สุดท้ายก็ไปในสถานที่ร้อน ๆ นั้นแลไม่ไปที่อื่น นี่ละที่ท่านสอนให้ละชั่วทำดี

เราอย่าเข้าใจว่าธรรมพระพุทธเจ้าเป็นของเล่น เราอย่าเข้าใจว่าบาปเป็นของเล่น บุญเป็นของเล่น นรก สวรรค์ นิพพาน เป็นของเล่น เป็นของจริงแต่ความทะเยอทะยาน ความอาฆาตพยาบาทชั้ยต่อการทำความชั่วช้าลามกอันเป็นเรื่องของกิเลสตัณหา มันจะจุด

ลากเราไปสู่ที่ล่มจมโดยไม่ต้องสงสัย จึงขอให้พากันระมัดระวังเสียตั้งแต่บัดนี้ ให้สร้าง
ความดีสร้างหลักใจเข้าสู่ตัวของเรา

นี่ละที่มาแสดงธรรมให้พี่น้องทั้งหลาย ไม่ว่าจะไปสถานที่ใด หมายถึงจิตใจกับ
ธรรมเป็นสำคัญ เพราะใจชาวพุทธเรารู้สึกว่ารุนแรงมาก หาที่ยึดที่เกาะคือธรรมนี้ไม่ได้
เลย มีแต่ไขว่คว้าด้วยอำนาจของกิเลสตัดหน้าตลอดเวลา จึงสร้างแต่ความยุ่งยากวุ่นวาย
ให้แก่ตัวของเรา อยู่ที่ไหนก็มีแต่ความเดือดร้อน ๆ เพราะไฟคือกิเลสเผาที่หัวใจ ถ้าใจ
มีธรรมอยู่แล้วอยู่ที่ไหนก็สบาย ๆ เช่น ท่านนักภวนาท่าน ท่านอยู่ในป่าในเขา เช่น
พระกรรมฐานอย่างนี้เป็นต้น

ท่านผู้มุ่งธรรมมุ่งธรรมต่อจิตใจ ท่านสร้างหัวใจขึ้นด้วยธรรม มีสติธรรมเป็น
เครื่องกำกับรักษาใจ จนใจมีความสงบเยือกเย็นภายในตนเป็นลำดับลำดับ ก้าวเข้าสู่
ความสว่างไสวของใจแล้ว อยู่ที่ไหนท่านก็สบาย แม้ที่สุดตายขณะนี้จะไปที่ไหนท่าน
ทราบประจักษ์ใจไม่สงสัย ไม่ต้องไปถามใคร นี่เพราะอำนาจแห่งความดีเป็นเครื่อง
ประกาศภายในตัวของท่านแล้ว ว่าเป็นที่แน่นอนในใจของเราที่สร้างความดีมาเต็มภูมิ
ในขั้นนี้ ๆ โดยลำดับ

ยิ่งผู้มีจิตหลุดพ้นไปแล้วนั้น ท่านไม่มีกาลสถานที่เวลาอดีตอนาคตเข้ามา
เกี่ยวข้องเลย มีแต่ความพอเต็มหัวใจ นั่นคือการสร้างความดีเต็มภูมิแล้วเห็นประจักษ์
เป็นที่พึงอย่างพึงพอใจ สมมักสมหมายทุกอย่าง คิทยอนหลังในการบำเพ็ญคุณงาม
ความดีของตนมาโดยลำดับก็เป็นที่ภาคภูมิใจ จนกระทั่งมาถึงผลประจักษ์นี้ เป็นที่
ภาคภูมิใจไม่สงสัย และเป็นที่ยอมรับยอมรับภายในตน เรื่องภพเรื่องชาติเรื่องความ
ทุกข์ทั้งหลาย ที่เคยสมบุกสมบันมาในภพชาติต่าง ๆ นั้น ก็มายุติขาดสะบั้นลงกับใจที่
สร้างบารมีเต็มภูมิแล้ว จิตถึงขั้นบริสุทธิ์พุทธโธ นี่คือท่านผู้พ้นภัยไปแล้ว

ท่านผู้พ้นภัยก็คือพระพุทธเจ้าหนึ่ง พระปัจเจกพุทธเจ้าหนึ่ง พระอรหันต์ทั้ง
หลายหนึ่ง นี่คือท่านผู้พ้นภัย เรื่องความเกิดแก่เจ็บตาย ความทุกข์ความยากความ
ลำบากต่าง ๆ ที่ติดตามมากับความเกิดความตายนี้ ท่านสลัดทิ้งได้หมดด้วยความ
บริสุทธิ์แห่งใจเรียบร้อยแล้ว นี่คือท่านผู้พอแล้ว นี่คือท่านผู้พ้นภัย เราเป็นลูกศิษย์
ตถาคตขอให้สร้างคุณงามความดี เพื่อเป็นที่ยึดที่เกาะในระหว่างทางที่เรากำลังเกิดตาย
อยู่นี้ ให้บรรเทาทุกข์ไปโดยลำดับด้วยอำนาจแห่งความดี เราจะไม่เสียชาติแห่งความ
เป็นมนุษย์ของเรา สมกับนามว่าเราเป็นชาวพุทธ ๆ นี้เรียกว่าเป็นผู้มีหลักใจ

หลักทรัพย์ก็ให้มี หลักทรัพย์นั้นเป็นความจำเป็นสำหรับธาตุขันธ์ ซึ่งต้องการสิ่ง
เยียวยารักษาตลอดเวลาตั้งแต่วันอุบัติขึ้นมาจนกระทั่งถึงวันตาย มีการเยียวยารักษา
ตลอดไปด้วยวัตถุต่าง ๆ เช่น ข้าว น้ำ โภชนาหาร เป็นเครื่องเยียวยา ตลอดยารักษา

โรคเหล่านี้เกี่ยวกับเรื่องธาตุเรื่องชั้นร้ทั้งนั้น ก็เป็นความจำเป็นอย่างหนึ่งที่เราจะต้อง ขวนขวายหาหาเพื่อเยียวยา ใจก็เป็นความจำเป็นอย่างหนึ่ง ซึ่งมีโรคเรื้อรังได้แก่กิเลส ฝังอยู่ในจิตใจ จึงต้องได้บรรเทารักษากันด้วยธรรมโอสถคือความดีงามทั้งหลาย เกี่ยวข้องกันไป

เรียกว่า สมบัติภายนอกที่เกี่ยวข้องกับทางร่างกาย เราก็ต้องเสาะแสวงหา สมบัติภายในคืออาหารของใจ ที่พึงของใจ ที่ยึดของใจล้วน ๆ ก็ให้เสาะแสวงหาให้ สม่่าเสมอกัน เวลาใช้ชีวิตอยู่นี้ร่างกายของเราก็ได้อาศัยสมบัติเงินทองมากน้อยเป็น ลำดับลำดับไป ภายในใจของเราก็ไม่เดือดร้อนว่าเราขาดคุณงามความดี เรียกว่ามีหลัก ทรัพย์ภายนอก มีหลักทรัพย์ภายใน คือธรรม คือบุญคือกุศล คนนั้นไม่เดือดร้อน ไป ไหน ตายเมื่อไรก็ตายได้อย่างสะดวกสบายหายห่วงและประจักษ์ใจด้วย คนเราที่สร้าง ความดีจนเป็นนิสัยแล้วประจักษ์ใจในคติของตนว่าตายแล้วจะไปที่ไหน ๆ นี้เรียกว่า สร้างหลักใจเป็นเครื่องประกันตัว เห็นประจักษ์ทั้ง ๆ ที่เรายังไม่ตายนั้นแล

นี่คือธรรมที่นำมาประกาศสอนพี่น้องทั้งหลายนี้ มีสองประเภท คือด้านวัตถุ ได้ แก่ สิ่งของเงินทองที่จะเข้าบำรุงรักษาชาติไทยของเรา ซึ่งเป็นหลักใหญ่ที่เราต่างคนต่าง จะต้องช่วยกันขวนขวายบำรุงเพื่อเทิดชาติไทยของเรา อย่างน้อยให้พอทรงตัวได้ มาก กว่านั้นก็ให้สมบูรณ์พูนผล นี้เรียกว่าด้านวัตถุ ด้านธรรมะก็ให้มีภายในจิตใจของเรา จะ เป็นหลักของการทรงอยู่เป็นอยู่

คนมีธรรมย่อมมีความสงบร่มเย็น สบายภายในจิตใจ เมื่อธรรมมีอยู่แล้วจะ ประกอบหน้าที่การงานในการครองชีพ จนกระทั่งถึงอยู่ในครอบครัวเหี้ยมเรื้อนก็มี ความชุ่มเย็นเป็นสุขสงบร่มเย็น เพราะไม่มีตัวภัยคือความชั่วช้าลามกเข้ามารังควานใจ ของเรา ครอบครัวของเราก็มีความสงบร่มเย็น เพราะต่างคนต่างมีธรรม นี้เรียกว่าธรรม เข้าสู่ใจ แล้วกระจายออกไปตามความประพฤติหน้าที่การงาน ก็ไม่ค่อยล่อแหลมต่อ อันตรายทั้งหลาย ต่อโทษต่อภัย เรียกว่าใจมีหลัก

ใจมีหลักย่อมทำสิ่งต่าง ๆ ให้มีความสงบราบรื่นดีงามไปตาม ๆ กัน ถ้าใจขาด ศีลธรรมนี้เสีย ความรู้ที่เราเรียนมามากน้อยจากสถานที่ต่าง ๆ นั้น ไม่ค่อยเกิด ประโยชน์และไม่เกิดประโยชน์ เพราะไม่มีธรรมเข้าเป็นเครื่องประกัน ไม่มีธรรมเข้าเป็น เครื่องรักษา วิชาที่เรียนมานั้น ความโลภ ความโกรธ ราคะตัณหา เป็นสำคัญ มักจะเอา เป็นเครื่องมือไปถลุงตัวเองและสังคมทั่ว ๆ ไปได้ แบบสกปรกไปเลย ไม่ขึ้นอยู่กั บความรู้มากน้อย ขึ้นอยู่กับศีลธรรมสำคัญมากทีเดียว

ถ้ามีศีลมีธรรม ผู้เรียนมากเรียนน้อยก็นำมาทำประโยชน์ได้ตามสมควรแก่ความ รู้วิชาฐานะของตน ถ้าไม่มีธรรมแล้ว ความรู้ส่วนมากมักจะเป็นเครื่องมือของฝ่ายต่ำ

ทำลายตัวเองและสังคมไปเสีย เมื่อมีธรรมแล้วย่อมกลับมาเป็นประโยชน์แก่ตนและสังคม ตลอดประเทศชาติบ้านเมืองของเราได้เป็นลำดับลำดับ จึงควรให้มีธรรมประจำจิตใจอยู่เสมอ อย่าได้ปล่อยวางในเรื่องศีลเรื่องธรรม

วันนี้พุทธธรรมะให้พี่น้องทั้งหลายทราบเพียงระยะเท่านี้ รู้สึกว่าธาตุชั้นธ้ออ่อนลง ๆ เพราะอยู่ในวัยอันชรา พุดหรือเทศน์ก็ไม่แน่ใจว่าจะสืบต่อเนื่องกันไปอย่างไรหรือไม่ มันหากขาดไปด้วยสัญญาความจดความจำ ซึ่งเป็นเครื่องมือไม่ตินั้นแล พุดไปหลงลืมไป ๆ สุดท้ายก็อ่อนลงไป ๆ ดังที่แสดงให้พี่น้องทั้งหลายทราบวันนี้ และขอเน้นหนักลงในจุดอันสำคัญคือธรรมกับใจ ขอให้สร้างเป็นหลักแก้ไขของเราให้ได้

การภาวนานี้เป็นของสำคัญมาก อบรมใจให้มีหลัก อย่าอยู่แบบเร่ ๆ ร่อน ๆ เอาสิ่งภายนอกมาประดับประดาว่าสวยว่างามว่าสง่าราศี นั้นเป็นเครื่องหลอกคนที่ไม่มีความในใจ ไปอาศัยสิ่งเหล่านั้นมาเป็นตนเป็นตัว มาประดับตัวว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าขึ้นมา ทั้ง ๆ ที่ใจหาคุณค่าไม่ได้ อย่างนี้ไม่พ้นความเดือดร้อนภายในใจ ถ้าใจมีธรรมแล้วอยู่ที่ไหนก็สะดวกสบาย

การอยู่ก็รู้จักประมาณ มีความประหยัดมัธยัสถ์ ไม่ฟุ้งเฟ้อเห่อเหิมเกินเนื้อเกินตัวก็อยู่ด้วยความผาสุก การกินก็เหมือนกัน การใช้การสอยให้รู้จักประมาณ ไม่ฟุ้งเฟ้อเห่อคะนองเกินโลกเกินสงสารเขาไป นี้เรียกว่าเป็นการบำรุงรักษาชาติไทยของเรา หนูนชาติไทยของเราแต่ละประเภท ๆ เมื่อต่างคนต่างประหยัดในการอยู่การกินการใช้การสอยเข้ามา ตัดทอนสิ่งที่ไม่จำเป็นเข้ามา จะใช้ยู่กินต่าง ๆ เฉพาะความจำเป็น ๆ เท่านั้น วันหนึ่ง ๆ ชาติไทยของเราจะประหยัดความสิ้นเปลืองไปมากมายและทุกวัน ๆ ต่างคนต่างปรับตัวเข้าสู่เหตุการณ์ได้พอเหมาะพอดีแล้ว จะเป็นการเกิดชาติไทยของเราขึ้นเป็นลำดับ นี้เรียกว่าการสร้างชาติ เรียกว่าการอุดหนุนชาติไทยของเรา ด้วยศีลธรรม ด้วยความรู้จักประมาณของคนในชาติ

แล้วต่างคนก็ต่างหนุนเข้าไป วันหนึ่งเงินที่ประหยัดมาได้จากการประหยัดของเราในจำนวนคน ๖๒ ล้าน จะได้ไปสักกี่ล้านบาทให้คิดดู นี่คือผลแห่งการประหยัด ในทางตรงกันข้าม ต่างคนต่างฟุ่มเฟือย วันหนึ่ง ๆ ของคน ๖๒ ล้านจะจ่ายเงินไปมากเท่าไร นี้เรียกว่าการทำลายชาติของตนลงไปโดยลำดับ สุดท้ายชาติก็ล่มจมได้ เพราะความไม่รู้จักประมาณ ความฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม ดังที่กล่าวนี้แลเป็นภัยของตัวเองและเป็นภัยของชาติได้ นอกจากนั้นกุลบุตรที่จะถือเป็นคนดีตัวอย่างก็ถือไม่ได้ เลยกลายเป็นคนเลว ๆ ไปตาม ๆ กัน

พ่อแม่ฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม ลูกเต้าหลานเหลนเกิดขึ้นมาก็เอาพ่อแม่เป็นตัวอย่าง บ้านนี้ก็เหลวไหล บ้านนั้นก็เหลวไหล ครอบครัวใดก็มีแต่ครอบครัวเหลวไหล ลูกเกิด

มาหลานเกิดมามีแต่คนเหลวไหล สุดท้ายก็มีแต่คนทำลายชาติโดยถ่ายเดียว ชาตินิยม ล่มจมได้ด้วยความฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม จึงต้องประหัดกันทุกคน ๆ แล้วชาติไทยของเรา ก็จะมี ความแน่นหนามั่นคงขึ้น กุลบุตรสุดท้ายภายหลังก็จะมีหลักมีเกณฑ์อันดีงามไปใช้ เป็นชื่อบ้านแปลงบ้านแปลงเรือน เป็นหลักเกณฑ์ของชาติบ้านเมือง บ้านเมืองเราก็จะเป็น บ้านเมืองที่มีกฎมีเกณฑ์มีชื่อมีแปมีเนื้อ มีหนังติดตัว ด้วยความเป็นผู้มีกฎภายใน ชาติของคนไทยเรา

วันนี้ได้พุทธธรรมะให้พี่น้องทั้งหลายเป็นข้อเตือนใจ ทั้งด้านวัตถุก็ทราบกันแล้ว ว่า ที่หลวงตามานี้มาเพื่อชาติบ้านเมืองของเรา ไม่ได้มาเพื่อเรา หลวงตาไม่ได้มาขอกาน พี่น้องทั้งหลายด้วยความจนตรอกจนมุมในตัวเองเหมือนคนที่เขาก่อนทานทั่ว ๆ ไป แต่ เรามาขอกานด้วยความเมตตาสงสารแก่ชาติบ้านเมืองของเรา จึงมาขอกานด้วยความ เป็นสิริมงคลแก่พี่น้องชาวไทยของเราอย่างยิ่ง

ประการหนึ่ง ความเป็นผู้นำนี้เป็นของสำคัญมาก หลวงตาค่อนที่จะมาเป็นผู้นำ ของพี่น้องทั้งหลาย ได้คิดเสาะแสวงหาช่องทางที่จะเป็นผู้นำชาติไทยของเรา ซึ่งเวลานี้ เอนเอียงอึดคัดขัดสนลงมาก หาที่ใด ๆ ก็ไม่เป็นที่แน่ใจว่าจะเป็นไปเพื่อความแคล้ว คลาดปลอดภัย จึงต้องหมุ่นเข้ามาหาตัวเอง จนถึงกับได้มาเป็นผู้นำของพี่น้องชาวไทย ทั้งหลายดังปรากฏอยู่เวลานี้ เพราะเหตุว่าเรามาวันนี้เราเป็นที่แน่ใจตายใจทุกอย่าง เป็น ที่เชื่อถือตัวเองได้ร้อยเปอร์เซ็นต์แล้ว ว่าไม่มีอะไรที่จะรัวไหลแตกซึมแห่งสมบัติที่ พี่น้องทั้งหลายนำมาบริจาคผ่านเรา มีแต่ความสมบูรณ์พูนผลและความปลอดภัยโดย ลำดับเท่านั้น เราจึงได้มาเป็นผู้นำของพี่น้องทั้งหลาย

ความเป็นผู้นำนี้ที่ว่าสำคัญก็คือว่า จะใครก็ตามมาเป็นผู้นำ เอาเทวดาอินทร์ พรหมที่ไหนมาเป็นผู้นำก็ตาม ถ้าโลกเขาไม่ยินยอมเขาไม่เคารพนับถือ เขาไม่เชื่อเสีย อย่างเดียวเท่านั้น สตางค์หนึ่งก็ไม่หลุดมือออกมาเป็นเครื่องบริจาคอุดหนุนชาติไทย ของเราได้ แต่ถ้ามีความเคารพนับถือ มีความเชื่อถือกันแล้ว มีเท่าไรก็ช่วยกันเต็มกำลัง ท่วมลงไปก็ไม่เสียหาย เพราะความเชื่อถือเป็นสำคัญมาก นี่เหตุที่จะได้มาเป็นผู้นำของ พี่น้องทั้งหลายนี้ก็เพราะเราเชื่อเราแล้วร้อยเปอร์เซ็นต์ ผู้อื่นใดจะเชื่อหรือไม่เชื่อนั้น เป็นเรื่องของท่านผู้นั้นจะเป็นผู้นำไปคิดอ่านไตร่ตรองเอาเอง สำหรับเราเป็นเครื่อง ยืนยันแล้วว่า เราเชื่อเราแล้วสำหรับเป็นผู้นำ จะไม่ทำให้สมบัติพี่น้องทั้งหลายขาดตกบก พร่องและรัวไหลแตกซึมไปที่ไหนเลย

นี่ละจึงว่าการเป็นผู้นำจึงเป็นสิ่งที่ยากอยู่มาก หากเขาไม่เชื่อฟัง เขาไม่เคารพนับ ถือเท่านั้น ผลประโยชน์อะไรก็ไม่เกิดขึ้น ถ้าเขาเชื่อเคารพนับถือก็เป็นการช่วยเหลือกัน อย่างสุดเหวี่ยง ดังที่พี่น้องทั้งหลายช่วยเหลือกันอยู่เวลานี้ โดยหลวงตาบวเป็นผู้นำ จึง

ขอขอบคุณและอนุโมทนาแก่บรรดาพี่น้องชาวไทยของเราทุกท่าน และจงพยายามช่วยชาติไทยของเราให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย อย่าให้ชาวเมืองนอกเมืองนาเพื่อนบ้านทั้งหลายเขาดูถูกเหยียดหยามชาติไทยของเรา ว่าเป็นชาติที่อ่อนแอท้อแท้เหลวไหลไม่มีหลักมีเกณฑ์ อย่างนี้ขายหน้าชาติไทยของเรา เราจึงต้องฟิตตัวให้เต็มเหนี่ยว อย่างไรชาติไทยของเราจะฟื้นฟูขึ้นมาด้วยความมีสง่าราศี ด้วยการเสียสละของชาวไทยเราและรักชาติ แล้วให้พยายามช่วยเหลือกันเต็มเม็ดเต็มหน่วยตลอดไป

การขอพี่น้องทั้งหลายนี้ขอจนกระทั่งวันอัม เหมือนกับเรารับประทาน รับประทานนั้นไม่ถือว่ามีช้อนกี่คำ รับประทานจนกระทั่งอัม อัมเมื่อไรก็หยุดเอง อันนี้ท้องแห่งเมืองไทยของเราเวลานี้ทั้งชาติกำลังบกบางมากทีเดียว ต้องการสมบัติคืออาหารเข้าหล่อเลี้ยงชาติไทยของเรา จึงต้องเรียกร้องขอความช่วยเหลือจากพี่น้องทั้งหลาย ป้อนเข้าไป ๆ ด้วยสมบัติเงินทองดั่งที่บริจาคไว้แล้วนี้ ให้หนุนขึ้นเป็นลำดับ เมื่อถึงชั้นอัมพอแล้วหากจะรู้กันเองทั่วประเทศไทย วันนี้ขอฝากความคิดเห็นต่าง ๆ ไว้กับบรรดาพี่น้องทั้งหลายเพียงเท่านี้ และขอความสวัสดิ์จงมีแก่บรรดาพี่น้องทั้งหลายโดยทั่วกัน เทอญ